

دانشگاه آزاد واحد تهران شرق این روزها میزبان برگزاری دوره‌های HSE است

«اول ایمنی، بعد کار» به ضمانت دانشگاه

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

تقریباً همه ما حادثه‌ای که در آخرین روز تابستان امسال رخ داد را به یاد داریم؛ همان روزی که خبر رسید ۵۲ کارگر در اعماق بیش از ۱۰۰۰ متری زمین کشته و مصدوم شدند. حادثه‌ای که مربوط به معدن زغال سنگ طیس بود و بار دیگر پای بحث ایمنی کار را به میان آورد. سال گذشته دو هزار و ۱۵ کارگر در حین کار و حوادث ناشی از آن جان خود را از دست دادند و تلفات حین کار شامل هزار و ۹۰۰ کارگر اعلام شده است. این اعداد و ارقام در ایران در حالی مطرح می‌شود که در بسیاری از کشورها، امکانات به‌روزی را برای قشر کارگر و کارمند فراهم کرده‌اند زیرا می‌دانند نیروی کار، بخش مهم سرمایه ملی به حساب می‌آید و اگر به هر دلیلی در محیط کار، ایمنی و سلامتی آن‌ها دستخوش آسیب نشود، صدمه‌ات این کار جریان‌ناپذیر خواهد بود. به همین دلیل است که حفظ سلامتی و ایمنی محیط کار HSE برای بسیاری از صاحبان کار، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در کشور ما نیز مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت وزارت کار متولی اصلی آموزش ایمنی کار در کشور است که در

راستای وظایف قانونی خود، صلاحیت برگزاری دوره‌های آموزش ایمنی کار را به مجریان آموزشی واگذار می‌کند. مرکز تحقیقات وزارت کار به تازگی تفاهنامه‌ای با اداره کل ارتباط با صنعت دانشگاه آزاد و دانشگاه آزاد واحد تهران شرق منعقد کرده و با توجه به ظرفیت‌های موجود در دانشکده فنی این واحد دانشگاهی از جمله پتانسیل بالای اساتید و تجهیزات آموزشی مرتبط و همچنین تجهیزات و امکانات آن از جمله کارگاه برق، مکانیک، قطعه‌سازی و ساخت و تولید، صلاحیت برگزاری دوره‌های آموزش HSE را واحد تهران شرق واگذار کرد و حالا این واحد دانشگاهی تنها مرکز آموزشی در کشور است که صلاحیت برگزاری این دوره‌ها را دارد. از ۱۵ دی‌ماه تا ۲۳ اسفندماه قرار است ۲۱ دوره در واحد تهران شرق برگزار شود و از این پس افرادی در این دوره‌ها تربیت شده و وارد فضای مختلف صنعتی خواهند شد که بتوانند ایمنی صنایع مختلف را که ارتباط مستقیم با جان کارگران دارد تأیید یا رد کنند. در این گزارش در گفت‌وگو با سیدعلی موسوی‌اصل رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران شرق، حسین افشار مجری برگزاری دوره‌های HSE دانشگاه آزاد واحد تهران شرق و حبیب‌الله جلیلی رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار به گفت‌وگو نشست و از جزئیات و اهداف برگزاری این دوره‌ها پرسیده‌ایم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

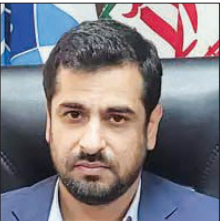
رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران شرق:

کارگاه‌های مجهز واحد، محل برگزاری دوره‌های HSE وزارت کار شد

سیدعلی موسوی‌اصل، رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران شرق درباره برگزاری دوره‌های HSE گفت: «با توجه به ماهیت و مأموریت واحد تهران شرق که مجاور شهرک‌های عظیم صنعتی استان تهران قرار گرفته

و مأموریت و ماهیت خود را صنعتی می‌بیند، پیگیر حل یک معضل و گره اجتماعی بودیم. این مشکل به برگزاری دوره‌های HSE وزارت کار برمی‌گردد و واحد تهران شرق پیگیر اخذ مجوز دوره‌ها و آزمون‌های HSE وزارت کار بود که چندین سال برگزاری آن‌ها با وقفه رو به رو شده بود تا جایی که از قبل از دوران کرونا، تعداد زیادی از متقاضیان منظر برگزاری این دوره بودند.»

او با بیان اینکه برگزاری این دوره‌ها کاملاً فنی است و بخش‌های تئوری و عملی دارد، اظهار کرد: «بخش‌های عملی نیازمند به کارگاه‌های مجهز و خاصی دارد که واحد تهران شرق به دلیل ماهیت صنعتی‌اش، دارای کارگاه‌های مجهزی در موضوعات مختلف مثل برق، مکانیک،

قطعه‌سازی و ساخت و تولید و بخش‌های مختلف صنعتی است. بنابراین حدود ۲ سال پیگیر اخذ این مجوزها بودیم؛ چراکه دانشگاه آزاد با توجه به اینکه شناسه ملی‌اش، شناسه ملی واحد بود، امکان اخذ مجوز از وزارت کار نبود. بنابراین از آنجایی که برگزاری این دوره‌ها با حساسیت زیادی همراه بود، وزارت کار با یک سری تردیدها نسبت به کسی که متولی برگزاری این دوره‌هاست مواجه بود. افرادی که از این دوره‌ها خارج می‌شوند هر کدام باید گواهی تأیید صلاحیت را اخذ کنند که ممکن است ایمنی بسیاری از کارکنان به دست آن‌ها تأیید یا رد شود.»

رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران شرق خاطر نشان کرد: «به همین دلیل مسئولان وزارت کار و مرکز تحقیقات این وزارتخانه، چندین مرحله از کارگاه‌ها و تجهیزات واحد تهران شرق بازدید و توانمندی اساتید و تجهیزات این واحد دانشگاهی را بررسی کرده و به این نتیجه رسیدند دانشگاه آزاد واحد تهران شرق، توانمندی برگزاری این دوره‌ها را لحاظ توانمندی اساتدان و تنوع و تکرر کارگاه‌های صنعتی در اختیار دارد.» موسوی‌اصل تصریح کرد: «به همین دلیل بعد از ۲ سال موفق به اخذ این مجوز شدیم و نزدیک به ۲ ماه است که این دوره‌ها در

حال برگزاری است. تاکنون نزدیک به ۲۰ دوره برگزار و در هر دوره، حدود ۳۰ نفر شرکت‌کننده داریم که این افراد از استادان و مشاوران شرکت‌های تخصصی از سراسر شرکت هستند که در واحد تهران شرق حضور پیدا می‌کنند. نکته قابل تأمل این است که این دوره به صورت انحصاری در کشور فقط در دانشگاه آزاد واحد تهران شرق برگزار می‌شود و یک افتخار برای مجموعه دانشگاه آزاد محسوب می‌شود. در حال حاضر واحد تهران شرق موفق به اخذ این مجوز شده و به عنوان تنها مرکز رسمی انحصاری کشور این مجوز را از وزارت کار دریافت کرده است.»

رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران شرق در ادامه اظهار کرد: «در مدت ۲ ماهی که این دوره‌ها برگزار شد ۴ میلیارد تومان در آمد داشته است و پیش‌بینی می‌کنم تا پایان شهریور حدود ۲۰ میلیارد تومان فقط از یک شاخه این دوره بتوانیم برای دانشگاه درآمذایی داشته باشیم. از سراسر کشور مهمانانی در این دوره‌ها داشتیم؛ از آنجایی که این افراد محلی برای استراحت می‌خواستند، استراحتگاه و تجهیزات رفاهی برای زمان غیر کلاس درایشان تدارک دیدیم زیرا هر دوره بین ۳ تا ۴ روز زمان می‌برد.»

مجری برگزاری دوره‌های HSE دانشگاه آزاد خبر داد

آموزش مشاوران ایمنی مرکز تحقیقات وزارت کار در ۷ محور

حسین افشار، مجری برگزاری دوره‌های HSE دانشگاه آزاد واحد تهران شرق و رئیس دانشکده موضوعی مهندسی ساخت و فناوری‌های صنعتی درباره اهداف و زمان شروع این دوره‌ها گفت: «این دوره‌ها ویژه

مشاوران ایمنی مرکز تحقیقات وزارت کار است. افراد بعد از گذراندن این دوره‌ها به‌عنوان بازرس مرکز تحقیقات محسوب می‌شوند تا بتوانند گواهی ایمنی را در اختیار صنایع قرار دهند.» به گفته او این دوره‌ها ۷ محور دارند که شامل ارزیابی ایمنی ساختمان، ایمنی مخازن تحت فشار، ارزیابی ریسک، ایمنی لیفتراک و جرثقیل، ایمنی آسانسور و پله‌برقی، اعلام و اطفای حریق و ارزیابی ایمنی برق است. او ادامه داد: «کارشناسان باید در این ۷ محور از نظر دانشی ارزیابی و تأیید صلاحیت شوند تا مشخص شود آیا می‌توانند ارزیابی ایمنی را در کل کشور انجام دهند یا خیر. این ارزیابی برای این است که بتوانند در نهایت یک گواهی ایمنی به صنعت مورد نظر ارائه دهند. بنابراین دوره‌ها به‌صورت ۴ روزه

مجری برگزاری دوره‌های HSE دانشگاه آزاد واحد تهران شرق در ادامه توضیح داد: «بنابراین لازم است تعداد مشاوران افزایش یابد تا مشاوره فنی لازم را ارائه دهند. ما براساس احساس وظیفه و اقبالی که مرکز تحقیقات وزارت کار به واحد تهران شرق داشت، توانستیم این دوره‌ها را برگزار کنیم. دوره‌ها از پانزدهم دی‌ماه شروع شده و تا ۲۳ اسفند تقریباً ۲۱ دوره برگزار می‌شود. بالغ بر ۶۵۰ نفر در این دوره آموزش‌های لازم را می‌بینند تا بتوانند تأیید صلاحیت شده و بحث ایمنی را در کشور پیگیری کنند.» او درباره زمان برگزاری دوره‌های جدید عنوان کرد: «در نظر داریم از اردیبهشت‌ماه سال آینده دوره‌های جدید را برگزار کنیم اما ابتدا باید افراد این دوره تأیید صلاحیت شوند و بعد در سال آینده دوره‌های جدید را اعلام خواهیم کرد.» او درباره معیارهای تأیید صلاحیت افراد گفت: «اولین معیار مدرک مرتبط تحصیلی است که متناسب با آیین‌نامه اجرایی مرکز تحقیقات وزارت کار داشته باشد. دومین معیار هم کسب نمره قبولی در دوره‌های تخصصی است.»

افشار درباره علت واگذاری میزبانی این دوره‌ها به واحد تهران شرق گفت: «به دلیل موقعیت جغرافیایی و امکاناتی که در واحد تهران شرق وجود دارد، این واحد دانشگاهی توانست میزبان این دوره‌ها شود. در

این واحد دانشگاهی فضای بازی در اختیار داریم که کلاس‌های مجهز در آن برگزار می‌شود. از آنجایی که شرکت‌کنندگان از سراسر کشور در این دوره‌ها حضور پیدا می‌کنند، بنابراین خوابگاه و سلف سرویس پذیرایی نیز در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد.» او با بیان اینکه واحد تهران شرق در قلب شهرک‌های صنعتی واقع شده است، تصریح کرد: «از آنجایی که کلاس‌ها به‌صورت تئوری-عملی برگزار می‌شود (مانند دوره ارزیابی جرقه‌یل و لیفتراک) بنابراین نیاز بود تا شرایطی ایجاد شود تا این دستگاه‌ها در اختیار افراد قرار گرفته و آموزش‌های لازم ارائه شود. این در حالی است که تأمین دستگاه‌های مورد نیاز برای آموزش افراد در دوره‌ها در واحد امکان‌پذیر نیست. در صورتی که ما برای امکانات ایمنی برق، کارگاه‌های صنعتی و دستگاه‌های ارتینگ در اختیار داریم و به‌طور مثال برای ایمنی برق بالغ بر سه میلیارد تومان تجهیزات ارتینگ وجود دارد که مورد استفاده قرار گرفته‌اند. همچنین برای بخش ایمنی آسانسور انواع آسانسورهای کششی، هیدرولیک و بالابرهای کارگاهی در واحد تهران شرق به‌صورت مستقر فعالیت دارند تا افراد بتوانند به‌راحتی آموزش‌های لازم را ببینند. در واقع در این واحد دانشگاهی همه امکانات لازم ۷ دوره تأمین شده‌اند.»

رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار:

دانشگاه آزاد با شبکه گسترده‌اش می‌تواند سطح ایمنی کار را ارتقا دهد

حبیب‌الله جلیلی، رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار نیز درباره اعطای مجوز برگزاری دوره‌های HSE وزارت کار به دانشگاه آزاد گفت: «مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و

بهداشت کار به‌عنوان متولی اصلی آموزش ایمنی کار در کشور در راستای وظایف قانونی خود و مستند به آیین‌نامه آموزش ایمنی کارفرمایان، کارگران و کارآموزان صلاحیت برگزاری دوره‌های آموزش ایمنی کار را به مجریان آموزشی ذی‌صلاح واگذار می‌کند. تاکنون بیش از ۲۰۰ مجری آموزشی در سراسر کشور، پس از طی مراحل ارزیابی و احراز صلاحیت، موفق به دریافت مجوز برگزاری دوره‌های عمومی و تخصصی آموزش ایمنی کار شده‌اند.» او اضافه کرد: «در خصوص دوره‌های آموزش ورودی کارشناسان فنی موضوع «آیین‌نامه تأیید صلاحیت شرکت‌های مشاور در زمینه حفاظت فنی و خدمات ایمنی کار» نیز با توجه به تفاهنامه بین مرکز تحقیقات، اداره کل ارتباط با صنعت دانشگاه آزاد و دانشگاه آزاد واحد تهران شرق، درخواست این واحد دانشگاهی

برای برگزاری دوره‌های مذکور مورد بررسی و امکان‌سنجی قرار گرفت.» رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار در ادامه اظهار کرد: «با توجه به ظرفیت‌های موجود در دانشکده فنی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق که دارای سابقه طولانی در آموزش دوره‌های مدون مهندسی است و همچنین با توجه به پتانسیل بالای اساتید و تجهیزات آموزشی مرتبط، صلاحیت برگزاری دوره‌های آموزش ورودی مشاوران برای دانشگاه آزاد واحد تهران شرق احراز شد. این اقدام در راستای بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و آموزشی موجود در کشور و با هدف ارتقای سطح دانش و مهارت کارشناسان حوزه ایمنی کار صورت گرفته است.» او با بیان اینکه آخرین دوره بین‌نام متقاضیان کارشناس فنی موضوع «آیین‌نامه تأیید صلاحیت شرکت‌های مشاور در زمینه حفاظت فنی و خدمات ایمنی کار» در سال ۱۴۰۰ انجام شد، خاطر نشان کرد: «از حدود ۲۰۰۰ درخواست ثبت‌شده، ۸۰۰ مورد واجد شرایط آیین‌نامه مربوطه (آیین‌نامه نسخه مصوب سال ۱۳۹۸) تشخیص داده شدند و کارشناسانی که این دوره را با موفقیت طی کردند، این فرصت را پیدا کردند که در شرکت‌های موضوع آیین‌نامه مشغول به کار شوند. پس از آن به دلایل مختلف از جمله همه‌گیری بیماری کرونا در کشور تغییرات در آیین‌نامه‌ها و پروتکل‌های آموزشی، فرایند برگزاری این دوره‌ها با

وقفه‌ای چندساله روبه‌رو شد.»

جلیلی بیان کرد: «بنابراین طی یک سال گذشته با تلاش‌های صورت‌گرفته و پیگیری‌های مؤثر و همچنین ارتباط خوب اداره کل ارتباط با صنعت دانشگاه آزاد و با همت عز یزان در دانشگاه آزاد تهران شرق با ارائه سرفصل‌های منسجم، مجدداً برگزاری این دوره‌ها در دستور کار قرار گرفت.» رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار در پاسخ به این سؤال که دانشگاه آزاد در این حوزه چه کمکی می‌تواند به کشور کند، توضیح داد: «دانشگاه آزاد به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین و معتبرترین مراکز آموزش عالی کشور دارای ظرفیت‌های بالقوه فراوانی در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی است. این دانشگاه با بهره‌گیری از دانش و تخصص اساتید مجرب، امکانات آموزشی پیشرفته و شبکه گسترده ارتباطات خود می‌تواند نقش بسزایی در ارتقای سطح ایمنی کار در کشور ایفا کند. برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی، تربیت نیروهای متخصص و ماهر، انجام تحقیقات کاربردی و ارائه مشاوره‌های فنی در حوزه HSE از جمله خدماتی است که دانشگاه آزاد می‌تواند به وزارت کار و سایر سازمان‌های ذیربط ارائه دهد.» او تأکید کرد: «بنابراین دانشگاه آزاد با هر مجری آموزشی دیگری در کشور که ظرفیت برگزاری این دوره‌ها را داشته باشد، براساس اصل واگذاری امور غیرحاکمیتی

به‌بخش خصوصی توانمند، می‌تواند در روند برگزاری بهینه چنین برنامه‌های آموزشی اثربخش، سهیم باشد و به توسعه و پیشرفت کشور کمک کند.» جلیلی با بیان اینکه براساس اطلاعات موجود در سامانه ثبت‌نام متقاضیان در سایت دانشگاه آزاد – واحد تهران شرق، تاکنون ۴۸۰ درخواست برای ۳۵۰ نفر ثبت شده است، تصریح کرد: «این آمار نشان‌دهنده نیاز مبرم به برگزاری این دوره‌ها و تقاضای بالای کارشناسان و متخصصان حوزه HSE برای ارتقای دانش و مهارت‌های خود است.» رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار اضافه کرد: «دانشگاه آزاد واحد تهران شرق با بهره‌گیری از اساتید مجرب و متخصص در حوزه HSE، دوره‌های آموزشی را به‌صورت تئوری و عملی برگزار می‌کند. در پایان هر دوره آموزشی، فرم نظرسنجی توزیع و جمع‌آوری می‌شود و نتایج بازخوردهای حاصله به منظور بهبود کیفیت دوره‌ها و برنامه‌ریزی‌های آموزشی بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بازخوردهای دریافتی از شرکت‌کنندگان در دوره‌ها حاکی از رضایت از محتوای آموزشی، نحوه تدریس اساتید و امکانات آموزشی ارائه شده است. با این حال، دانشگاه آزاد همواره در تلاش است تا با شناسایی نقاط ضعف و قوت نسبت به ارتقای کیفیت دوره‌ها و ارائه خدمات آموزشی بهتر به مخاطبان اقدام کند.»